

ŠPANĚLSKY

SNADNO A RYCHLE.

SEPSAL

FR. VYMAZAL.

4. VYDÁNÍ.

1928.

SLOVANSKÉ KNIHKUPECTVÍ, NAKLADATELSTVÍ
A ANTIKVARIÁT (BAČKOVSKÝ A HAGH)
JINDŘICH PAVLÍNSKÝ,
ČESkoslovenské knihkupectví
Antikvariát a nakladatelství
v Praze, Žitná ul. 55. U MUSEA

MT 62 b.

Rev. 58

Také vyšel naším nákladem:

SLOVNÍČEK ČESKO-ŠPANĚLSKÝ A ŠPANĚLSKO-ČESKÝ za Kč 5.—.

Obsahuje přes 5.000 nejvíce užívaných slov v kapesní, praktické úpravě. — Na skladě u všech knihkupců aneb objednejte si u firmy Slovanské knihupectví, nakladatelství a antikvariát (Bačkovský a Hach)

Praha II., Ječná ulice č. 17.

75497
—
1947

Rev. 3

Rev. 32

Rev. 70

Rev. 78

Ú V O D.

Ze všech románských jazyků je španělština nejstarobylejší (staré latině nejbližší).

Staré Španěly, vlastně Kelto-Ibery, pořímanili římskí vojáci a sedláci (osadníci). Tito mluvili latinu lidovou (selskou), tehdy již dosti odchylnou od latiny spisovné. (Kůň se jmenoval ve spisovné latině equus, čti ékvus, v lidové latině caballus, odtud španělské slovo caballo, čti kabaljo.)

Téměř 800 let bojovali o zemi španělskou germánští Gótové s arabskými Maury. Boj se skončil vypuzením Arabů. Z toho si vykládáme germánský a arabský původ mnohých španělských slov.

Jádrem španělského národa byli ode davná Kastiliáni; proto se stalo nářečí kastilské spisovnou řečí španělskou.

Španělsky se mluví kromě Španěl v bývalých a nynějších osadách španělských, jako v Mexiku (španělsky Méjico, čti Méchiko).

Jak blízká je španělština latině, patrno už z následujících slov:

L a t i n s k y : Š p a n ě l s k y :

ámo
ámas
ámat
amámus
amátis
ámant

ámo
ámas
áma
amámos
amáis
áman

Č e s k y :
miluji
miluješ
miluje
milujeme
milujete
milují

Ze všech řečí románských je španěltina k učení nejsnadnější.

Výslovnost.

Kdo chce čísti španělské knihy, tomu stačí následující pravidla o španělské výslovnosti.

1. České slabiky ka, ke, ki, ko, ku se píšou španělsky: ca, que, qui, co, cu. Příklady: canto (kanto, zpívám), que (ke, co), quién ki-én, kdo), como (komo, jak), culpa (kulpa, vina), clavo (klávo, hřebík).

Naše slabiky ke, ki se nemohou psát ce, ci, neboť ce zní se a ci zní si. Jméno Cicerón se tedy vysloví Siserón.

Slabiky cua, cue, cui, cuo se čtou jak jsou psány: quanto (kuanto, kolik), cuento pohádka, cuerpo (latinsky corpus, tělo).

2. České slabiky ga, ge, gi, go, gu, píšeme španělsky ga, gue, gui, go, gu. Příklady: ganso, čti ganso, ne ganzo hus, guerra (gerra, válka), guitarra (guitarra), goma (gumi), gusto (vkus), gloria (sláva).

České slabiky ge, gi nemůžeme psátí ge, gi, nýbrž gue, gui, neboť ge se čte che a gi se čte chi. Slovo geografie vyslovíme cheografia, gigante (obr) se vysloví chigante.

Skupinu gua čteme gua, gva: guante rukavička.

Pamatujme: que = ke, gue = ge; qui = ki, gui = gi.

3. Španělské slabiky ja, je, ji, jo, ju se čtou vždy jako cha, che, chi, cho, chu. Španělské písmeno j zní vždy jako ch. Příklady: jardín (chardýn, zahrada), jefe, (chefe, šéf), lujo (lucho, luxus), Juan (Chuan, Jan).

Slabiky je a ge znějí obě jako che: jefe, geografia.

Slabiky ji a gi znějí obě jako chi: jinete (jezdec), gitano (chitáno, cikán).

P o z n. Písmeno x mělo do roku 1880 dvojí výslovnost: jako ks a jako ch. Tehdy se psalo: Don Quixóte, čti don Kichóte. Nyní se píše výhradně: Don Quijóte (Kichóte), Méjico. Nynější španělské x zní jako naše: exámen, eksámen.

4. Slabiky lla, lle, lli, llo, llu se čtou jako lja lje, lji, ljo, lju. Příklady: caballo (kabaljo, kůň), batallon (bataljon), billon (biljon), llama (lat. flamma, plamen, čti ljáma), lleno (lat. pleno, plný, čti ljéno).

5. Písmeno z se čte vždy jako s: taza čti tasa (německy Tasse), voz (lat. vox, hlas, čti vos), cabeza (kabesa, hlava).

Také c se čte jako s, ale jenom ve slabikách ce, ci: célebre (sélebre, slavný), cena, (séna, večeře), Cicerón (Siserón).

Slovo lección lekce čteme lek-sión.

P o z n. Písmena z a c (ce, ci) se vyslovují vlastně jako šeplavé z čili jako anglické th ve slově the. Ale v Americe a na jihu španělském zní z a c (ce, ci) jako naše s.

6. Písmeno s se čte vždy jako naše s, nikdy jako z. Slovo casa (dům) vyslovíme kása, ne káza, rosa (růže) je róza, clase (třída) je klase (německy Klasse).

P o z n. Španělština nemiluje zdvojených souhlásek jako ss, mm atd.: clase, llama.

7. Písmeno h se nikdy nevyslovuje: hijo (syn) čti ičho, hija (dcera) ícha, hermáno (bratr) ermáno, hermana (sestra) ermána.

8. Za naše ň píše Španěl ň: niño (chlapec) čti nyňo, niñña (děvče) nyňa.

9. Za naše j se píše obyčejně y: ya (již, latinsky jam), rey (král).

10. Samohlásky vedle sebe se všecky vyslovují: buéno dobrý, tiéne (tyéne, drží, má), diéz (dyés, deset).

Přízvuk.

O přízvuku platí tato dvě hlavní pravidla:

a) Slova na samohlásku jako ámo mají přízvuk na slabice předposlední. Podobně slova na -n a na -s: exámen, ríos řeky (río řeka).

b) Slova na souhlásky (kromě n, s) mají přízvuk na koncovce: papél papír, ciudad (lat. civitát-em, město, čti siudá, neboť d se na konci slov neslyší).

Slova, která mají jiný přízvuk, znamenají se čárkou: fósforo (sirka).

P o z n. Španělština má totík jediné znamení přízvuku, naši čárku.

Rozeznávejme: el (ten) a él (on), tu (tvůj) a tú (ty), si (když) a sí (ano).

Z p r a v o p i s u stačí vytknouti, že se otazník a vykřičník klade dvakrát: ¿ qué? co? — ¡ padre nuesstro! otče náš!

První úloha.

Za nejlepší methodu učiti se jazykům pokládám tuto: Uč se dobře nazpamět krátkým praktickým větám. Praktické věty jsou ty, které někdo z potřeby promluvil, jako: Ještě není pozdě. Kde je tu divadlo? Co to stojí? atd.

Následující věty čtěte tak dlouho nahlas, až umíte všecka slova nazpamět. Španělské věty opište aspoň jednou.

Jest, je, lat. est, se řekne španělsky: es; není — no es. Jest, je, se předkládá často také slovem está, doslovně: stojí. Není — no está. Rozdíl: es znamená: jest stále; está znamená: jest právě, náhodou.

Es bueno je dobrý. Está bueno má se (právě) dobré.

Španělština má dvojí rod, mužský a ženský. Slova na -o jsou mužská: libro kniha, bueno dobrý, alto vysoký. Slova na -a jsou ženská: casa (kása, dům), buena dobrá, alta vysoká.

Španělština má člen určitý: el ten, la ta: el libro ta kniha, la casa ten dům.

Španělština má člen neurčitý: un jeden, una jedna: un libro jedna kniha, una casa jeden dům.

Říkáme:

Este libro es bueno. Tato kniha je dobrá.

Esta casa es alta. Tento dům je vysoký.

Střední rod (lo = to) je řídký: lo bueno to dobré, to dobro.

3. Španěl je zdvořilý. Neodpovídá pouhý sí (ano),
no (ne), nýbrž říká: Sí, señor, no, señora.

Druhá úloha.

On je: él es, él está.

Ona je: ella (elja) es, ella está.

Podobně:

Já jsem: yo (jo) soy, yo estoy.

Ty jsi: tú eres, tú estás.

Náměstky yo, tú, él, ella se kladou jenom tehdy,
když mají přízvuk (jako v češtině).

Yo soy znamená: Já jsem skutečně, stále.

Tú eres znamená: Ty jsi skutečně, stále.

Soy español.

Soy extranjero.

Soy de Madrid.

Tú eres dichoso (dyčoso).

¿Qué día es hoy (oj)?

Hoy es domingo.

Hoy es lunes.

Hoy es martes.

Hoy es miércoles.

Hoy es jueves.

Hoy es viernes.

Hoy es sábado.

Yo estoy (já stojím), znamená: já jsem právě.

Tú estás (ty stojíš) znamená: ty jsi právě.

Estoy muy contento.

Estoy contento de eso.

No estoy enfermo.

No estás contento.

Jsem Španěl.

Jsem cizinec.

Jsem z Madridu.

Ty jsi šťasten.

Který den je dnes?

Dnes je neděle.

Dnes je pondělí.

Dnes je úterý.

Dnes je středa.

Dnes je čtvrtok.

Dnes je pátek.

Dnes je sobota.

Está en su jardín.

Está en su casa.

Este sitio está ocupado.

El museo está cerrado hoy.

Aquí está un cuchillo (ku-Tu je nůžčiljo).

Está muy oscuro. Je velmi tma.

No está en casa. Není doma.

La llave (ljáve) está en la Klíč je (trčí) v zámku cerradura.

Su hijo (ícho) está muy Jeho syn je velmi nemocen.

La señora Piña está en ferma. Paní Piña je nemocna.

El libro está sobre la mesa. Kniha je na stole.

¿Adonde está tu hermano? Kde je tvůj bratr?

P o z n. Domingo je dies dominica den páně, lunes je lunae dies = Mond-tag, martes je Martis dies = Diens-tag (Zius-tag), miércoles je Mercurii dies, jueves je Jovis dies = Donners-tag, viernes je Veneris dies = Freya-tag.

Zdvořilé oslovení.

My oslovujeme zdvořilým Vy: Vy jste to, pane Nováku? Španěl zdvořilým usted (čti usté) = Vašnost.

¿ Es usted, señor Novák? Je (to) vašnost, pane N.?

¿ Es usted médico? Je vašnost lékař?

No, señor, no soy médico. Ne, pane, nejsem lékař.

Es usted muy amable. Jste velmi laskav.

¿ Desde cuándo está usted Od které doby (od kdy) jste zde?

P o z n. Usted (zkráceně U. nebo V.) vzniklo ze slov Vuestra merced vaše milost, vašnost.

Třetí úloha. Přídavná jména.

nuestro náš,	nuestro amigo	náš přítel
nuestra naše	nuestra amiga	naše přítelkyně
uestro váš	uestro jardín	vaše zahrada
uestra vaše	uestra casa (kása)	váš dům

Více se řekne más (s čárkou), méně mínos (latinsky minus).

První stupeň: fiel věrný.

Druhý stupeň: más fiel více věrný, věrnější.

Třetí stupeň :el más fiel ten více věrný, nejvěrnější.

Kromě tohoto třetího stupně je ještě jiný:

docto učený, doctísimo velmi učený
santo svatý, santísimo velmi svatý,
feliz šťastný, felicísimo velmi šťastný,
rico bohatý, riquísimo velmi bohatý,
largo dlouhý, larguísimo velmi dlouhý.

P o z n. z přechází do c: feliz-felicísimo, důkaz to, že z a, c (ce, ci) znějí stejně. Co přechází v qui: ricoriquísimo, go v qui.

Bueno dobrý má mejor lepší.

Juan es mi mejor amigo. Jan je můj nejlepší přítel. Carlos es más diligente Karel je pilnější než jeho que su hermano Juan. bratr Jan.

Esta lección es dificilima. Tato úloha je velmi těžká. Carlos es un poco mas jó- Karel je trochu mladší než ven (chóven) que En- Jindřich.
rique.

Nuestra ciudad es más pe- Naše město je menší než queña que la vuestra. vaše.

Es carísimo. Je (to) velmi drahé.

El sol es más grande que Slunce je větší než měsíc. la luna.

El perro es más fiel que Pes je věrnější než kočka. el gato.

Este reloj (reló) es boní- Tyto hodinky jsou velmi simo. dobré.

¿ De dónde es usted? Odkud (od kde) jste?

Soy de Praga. Jsem z Prahy.

Mi sombrero es nuevo. Můj klobouk je nový.

Tu sombrero es grande. Tvůj klobouk je velký.

Este vino es excelente. Toto víno je výborné.

Este hombre es ya viejo. Tento muž je už starý.

(viéche).

Esta carta es nuestra. Tento list je náš.

¿ Quién es? Kdo je (to)?

Es el médico. Je to lékař.

¿ Quién es aquel señor? Kdo je onen pán?

¿ Quién es aquella (akel- Kdo je ona paní? ja) señora?

¿ No es verdad (verdá)? Není pravda?

Esta mujer es nuestra jar- Tato žena je naše zahradnice.

No es posible. Není možná.

La puerta es pequeña. Ty dveře jsou malé.

P o z n. Přídavná jako grande (velký) se v ženském rodu nemění: esta casa es grande.

Čtvrtá úloha. Množné číslo.

Množné číslo má koncovku -s anebo -es:

el libro kniha	los libros knihy
la mano ruka	las manos ruce
la casa dům	las casas domy
el café káva	los cafés kavárny
el pan chléb	los panes chleby
la ciudad město	las ciudades města
el reloj hodiny	los relojes hodiny
el rey král	los reyes králové
la voz hlas	las voces hlasy
el pez ryba	los peces ryby

Koncovku -es mají slova na souhlásky (pan — pan-es).

Po z n. z přechází do c: pez — peces,
My je nosotros, vlastně nos otros my druzí.
Vy je vosotros, vlastně vos otros vy druzí.
Oni je ellos (eljos), ony ellas (eljas).
Vy (k několika osobám): ustedes.

Yo soy (já jsem) skloňujeme:

yo soy já jsem	nosotros somos my jsme
tú eres ty jsi	vosotros sois vy jste
él es on je	ellos son oni jsou

Yo estoy, já stojím, já jsem, má tyto tvary:

yo estoy já stojím, já jsem,
tú estás ty stojíš, ty jsi
él está on stojí, on je
nosotros estásmy stojíme, my jsme
vosotros estás vy stojíte, vy jste
ellos están oni stojí, oni jsou.

Nosotros (my), vosotros (vy) a ellos (oni) mají také ženský rod: nosotras estásmy (ženy) jsme, vosotras estás vy (ženy) jste, ellás están ony jsou.

Místo našeho dobrý den pozdravuje Španěl svým dobré dny buenos días (el día ten den), buénas tardes dobrá odpoledne, buénas noches (nočes) dobré noci.

Věty nazepamět.

Ya estás en la estación.	Už jsme na nádraží.
Muchas (mučas) gracias.	Mnohé díky.
Los muebles son nuevos.	Ten nábytek je nový.
¿ Cuánto el metro?	Kolik (stojí) metr?
Diez pesetas, caballero.	Deset franků, pane.
Estos cuchillos son muy bellos (beljos).	Tyto nože jsou velmi pěkné.
Esos sombreros son hermosos.	Ty klobouky jsou hezké.
¿ Están enfermos vuestras niñas?	Jsou nemocny vaše děti?
¿ Cúyas son estas botas?	Cí jsou tyto boty?
Esas son mis medias.	To jsou mé punčochy.
¿ Cúyos son estos caballos?	Cí jsou tyto koně?
<i>Pocos HOMBRES ESTÁN contentos</i>	
— (aljá) están tus botas.	Málo lidí jest spokojeno.
Estas lecciones son difíciles.	Tyto úlohy jsou těžké.
Todas estas lecciones son fáciles.	Všecky tyto úlohy jsou snadné.

Son las nueve y media. Je devět a půl (půl desáté).
 Son las ocho en punto. Je právě osm.
 Desde las cinco hasta las ocho. Od pěti do osmi.
 Tres y cuatro son siete. Tři a čtyry je sedm.

Šestá úloha. Sloveso: míti.

Míti se překládá slovem držeti, latinsky tenére, španělsky *tener*. Držím, mám je: yo tengo, čti tengo. yo tengo mám nosotros tenemos máme tu tiénes máš vosotros teneis máte él tiéne má ellos tienen mají

P o z n. Také ostatní slovesa na -er jako vender (prodávat) mají tytéž koncovky jako tener: vendo prodávám, vend-**es** prodáváš, vend-**e** prodává, vend-**emos** prodáváme, vend-**éis** prodáváte, vend-**en** prodávají.

Skloňujte sloveso yo tengo záporně: no tengo nemá, no tiénes (ty-énes) nemáš, no tiéne nemá atd. Tázavě: ¿ tengo yo? mám? ¿ tienes tú? máš? ¿ tiene él? má?

Vy máte (zdvořile).	Usted tiene.
Máte Vy?	¿ Tiéne usted?
Vy (vás několik) máte.	Ustedes tiénen.
Máte Vy?	¿ Tienen ustedes?

Věty nazepamět.

Yo tengo un libro.	Mám knihu.
El señor Pérez tiene mi libro.	Pan Pérez má mou knihu.
¿ Tiene usted su sombrero?	Má vašnost svůj klobouk (máte svůj klobouk)?

Tenemos buenas camas.	Máme dobré posteče.
Tiene muchos pájaros	Má mnoho ptáků (mnohé ptáky).
El pobre tiene pocos amigos.	Chudý má málo přátel.
Nuestro cuarto tiene dos ventanas.	Náš pokoj má dvě okna.
Tengo muchos libros.	Mám mnoho knih.
Una semana tiene siete días.	Týden má sedm dní.
¿ Tiene usted su bastón?	Má vašnost svou hůl?
¿ Quántos años tiene usted?	Kolik let má vašnost (kolik je Vám let)?
Tengo diez y ocho años.	Mám 18 let (je mně 18 let).
Mamá tiene cuarenta años.	Matka má čtyřicet let.
Ya no tengo dinero.	Už nemám peněz.
No tengo más que diez duros.	Nemám víc než 10 tolarů (mám jenom 10 tol.).
El médico tiene poca esperanza.	Lékař má málo naděje.
¿ Tiéne usted frío?	Je vám zima (máte zimu)?
Hoy tenemos un buen día.	Dnes máme pěkný den,
Tenemos una hermosa casa.	Máme pěkný dům.
¿ Tienes mi pluma?	Máš mé pero?
No la tengo.	Nemám (je).
¿ Tiene usted agua fresca?	Máte čerstvou vodu?
¿ Tiene usted bastante sal?	Máte dost soli?
No tenemos tiempo.	Nemáme kdy (čas).

Jsou lidé v zahradě se překládá neosobně jako někdy v němčině: es hat (bei uns strenge Winter), místo ha se tu říká hay.*)
 Hay hombres en el jardín. Jsou lidé v zahradě.
 ¿ Qué hay de nuevo? Co je nového?
 Aquí hay un relojero. Tu je hodinář.
 Hay mucho barro. Je mnoho bláta.
 Hay muchos árboles en este jardín. V této zahradě je mnoho stromů.
 No hay largo tiempo que estoy aquí. Není dlouho (dlouhý čas), co jsem tu.
 Hay una hora y media. Je tomu půl druhé hodiny.

Sedmá úloha. Přítomný čas.

Španělská slovesa vycházejí buď na -ar (amar, milovati, hablar mluviti), anebo na -er (vender prodávati) anebo na -ir (recibir přijímati).

První osoba zní: amo miluji, hablo mluvím, vendo prodávám, recibo přijímám.

Amo má ve všech ostatních tvarech a: amas, ama, amamos, amáis, aman.

Vendo má ve všech ostatních tvarech e: vendes, vende, vendemos, vendéis, venden.

Recibo má třikrát e, dvakrát i: recibes, recibe, recibimos, recibis, reciben.

Opište tato slovesa ve sloupcích (pod sebe):

ámo miluji	vendo	recibo
ámas miluješ	vendes	recibes
áma miluje	vende	recibe
áman milují	venden	reciben

Kdo chce, skloňuj podobně: alabar chváliti, alabo chválím, alabas chválíš, atd. Cantar zpívati, canto, cantas atd. Fumar kouřit, fumo kouřím, fumas atd.

*) ha (má) od haber (miti). Viz dále.

Hallar (aljar) najít, hallo, hallas atd. Llamar (clamar) volati, llamo, llamas atd.

Beber piti, bebo, bebes, comer jísti, como, comes, comprender rozuměti, comprendo, comprendes, prometer slibovati, prometo, prometes.

Dividir, dělit, divido, divides, partir para jít do (města), parto, partes, permitir dovoliti, permito, permite, vivir žíti, bydlišti, vivo, vives.

Akkusativ (4. pád) životných.

Otec miluje Karla se nepřekládá: el padre ama Carlos, nýbrž: el padre ama á Carlos. Miluji mého (svého) bratra amo á mi hermano. Koho hledáte? A quién busca usted?

Akkusativ životných (jména lidí a zvířat) má před sebou předložku á: mého otce á mi padre, mou matku á mi madre, mé rodiče á mis padres, naše rodiče á nuestros padres.

Pozn. Místo á el hijo se říká ál hijo, místo á el padre ál padre. Padre ama ál hijo.*)

¿Qué busca usted? Co hledáte?
 Yo busco mi sombrero. Hledám můj (svůj) klobouk.

Este rey ama á su pueblo. Tento král miluje svůj lid.
 Cuánto cuesta? Kolik (to) stojí?
 Esta carta pesa más que quince gramos. Tento list váží více než 15 gramů.

Tenemos muchas novedades. Máme mnoho novotin.

Este niño llora (lhora). Toto dítě pláče.
 Bebemos vino tinto. Pijeme červené víno.
 Necesitamos dinero. Potřebujeme peníze.

*) Sloveso tengo (mám) má u sebe pouhý akkusativ tengo un hijo y una hija.

Aquí se cambia dinero. Zde se mění peníze.
 Se venden libros baratos. Prodávají se laciné knihy.
 Usted' se equivoca, cabal- Vy se mylíte, pane; já ne-
 lero; yo no soy el que jsem ten, kterého vaš-
 usted busca. nost hledá.
 Nosotros nos levantamos My vstáváme (se zdvihá-
 siempre temprano. me) vždy časně.
 Sí, se habla de eso en toda Año, mluví se o tom v ce-
 la ciudad. lém městě.
 P o z n. Smysl slůvek me (mě), te (tě), se (se),
 nos (nás), os (vás) je jasný.

Devátá úloha. Minulý čas.

Mítí v držení, držení je tener, yo tengo.
 Mítí, latinsky habere je habér (abér).

Přítomný čas zní:

he (e) mám	hemos (émos) máme
has (as) máš	habéis (abéis) máte
ha (a) má	han (an) mají

Vy máte (zdvořile) usted ha.

Vy (několik vás) máte ustedes han.

P o z n. Tato slova počínají dvakrát slabikou he (he, hemos) a čtyřikrát slabikou ha (has, ha, han, habéis.)

Sloveso haber pomáhá tvořiti minulý čas jako v němčině haben: ich habe gehabt měl jsem, ich habe gesehen viděl jsem.

Měl jsem	he habido.
Měl (držel) jsem	he tenido.
Byl jsem	he sido.
Byl jsem (stál jsem)	he estado.

Ztratil jsem	he perdido.
Četl jsem	he leido.
Mluvil jsem	he hablado.
Myslil jsem	he pensado.
Rozuměl jsem	he comprendido.
Dostal jsem	he recibido.
Zapomněl jsem	he olvidado.
Viděl jsem	he visto.
Dal jsem	he dado.
Pil jsem	he bebido.
Přišel jsem	he venido.
Koupil jsem	he comprado.
Našel jsem	he hallado.

Těsil jsem se me he alegrado, he me alegrado.
 Zkrátka: Slovesa na -ar jako hablar (mluviti)
 mají -ado: habl-ado mluven.

Slovesa na -er (vender prodati) a na -ir (recibir
 přijmouti) mají -ido: vend-ido prodán, recib-ido
 přijat.

Tedy haber habido, tener tenido, ser (býti) sido,
 perder (ztratit) perdido, leer (čísti) leido, hablar
 hablado, comprender (rozumět) comprendido, olvidar
 (zapomnět) olvidado, dar dado, beber (pít) bebido,
 venir (přijít) venido, comprar (koupiti) comprado,
 hallar (aljár, najít) hallado (aljádo).

Ver (viděti) má visto (viděn).

Decir (říci) má dicho (dyčo, řečen).

Hacer (facere, dělati) má hecho (ečo, dělán).

Ku přítomnému času: hay hombres en el jardín
 (jsou lidé v zahradě) naleží minulý čas: ha habido
 hombres en el jardín byli lidé v zahradě.

Úloha. Skloňujte slovesa he habido, he tenido
 (měl jsem), he sido, he estado (byl jsem), he perdido
 ztratil jsem, me he alegrado těsil jsem se.

El ha bebido site ú*) Pil sedm nebo osm skle-
ocho vasos. nic.
¿ Con quién has venido? S kýms přišel?
¿ Ha visto usted á Francisco? Viděl jste Františka?

Desátá úloha. Budoucí čas.

Haber (míti) je pomocné sloveso: pomáhá tvořiti minulý čas a budoucí čas. (Mám peníze nemohu říci: he dinero, nýbrž musím říci tengo dinero).

Budu mluvit překládá Španěl slovy: mluvit mám hablar e. Tato dvě slova píše dohromady: hablaré.

Budeš mluvit je mluvit máš hablar as, psáno hablarás.

Bude mluvit je mluvit má hablar a, psáno hablará.

Budeme mluvit je mluvit máme: hablar emos, psáno: hablarémos.

Budete mluvit je mluvit máte hablar (ab) eis, psáno hablaréis.

Budou mluvit je mluvit mají: hablar an, psáno hablarán.

Podobně je: prodám vender e, psáno: venderé, vendorás, vendorá, vendorémos, vendoréis, vendorán.

Přijmu je reciber e, psáno resibiré, recibirás, recibirá, recibirémos, recibiréis, recibirán.

Budu míti haber e, psáno habré, habrás, habrá, habremos, habréis, habrán.

Budu míti (držeti) tender e, psáno: tendré, tendrás, tendrá, tendrémos, tendréis, tendrán.

Budu: ser e, psáno: seré, serás, será, serémos, seréis, serán.

Budu (státi): estar e, psáno: estaré, estarás, estará, estarémos, estaréis, estarán.

*) ú misto ó (ó ocho zní nepěkně).

Věty nazepamět.

Mañana partire para Londres. Zítra pojedu do Londýna.

Tendremos tempestad. Bude bouřka (budeme mít bouřku).

Non estaré en casa. Nebudu doma.

Mañana nos levantaremos temprano. Zítra vstaneme časně.

Yo te prestaré mi lápiz. Já ti půjčím svou tužku.

¿ Hablará usted con el médico? Budete mluvit s lékařem?

Mi padre partirá esta noche para Praga. Můj otec pojede tuto noc do Prahy.

Lloverá todo el día. Bude pršet celý den.

Este dinero será para los pobres. Tyto peníze budou pro chudé.

¿ Estará usted en casa mañana? Budete zítra (mañana) doma?

Hablaré mañana con el médico. Promluvím zítra s lékařem.

¿ Venderá usted sus perros? Prodáte své psy. 2

No venderé mis perros. Neprodám své psy.

¿ Trabajará usted esta tarde? Budete dnes večer pracovat (trabajat)?

No trabajaré, porque no tengo trabajo. Nebudu pracovat, protože nemám práci.

Jedenáctá úloha. Předložka: de.

Předložka de znamená především naše z, ze: Soy de Praga jsem z Prahy. Zlaté hodinky se překládá: hodinky ze zlata: un relój de oro.

Velmi často odpovídáme předložkou de na otázku
čí (čí je to):

Esta casa es de mi padre. Tento dům je mého otce.
¿ De quién es esta casa? Čí je tento dům?
Viena es la capital de Austria. Vídeň je hlavní město
Rakouska.
Servidor de usted. Váš sluha.

Váš (zdvořile) se říká obyčejně: su — de usted,
doslova: jeho — vašnosti: no es su sombrero de
usted není (to) váš klobouk. ¿ Es ese su hijo do usted?
Je to váš syn?

¿ De quién hablas? O kom mluvíš?

Místo: de el padre toho otce se píše del padre.
Podobně: del ojo toho oka. Naproti tomu: de la madre
té matky, de un hombre jednoho člověka, de este
hombre tohoto muže. Množné číslo: de los padres
těch otců, de las madres těch matek, de los ojos těch
očí, de estos hombres těchto mužů, de estas mujeres
těchto žen.

Věty nazepamět.

Don Carlos es el título de una célebre tragedia de Schiller. Don Carlos je titul (jedné) slavné tragédie Šillerovy (od Šillera).

Los perros son amigos de los hombres.

¿ No es madrileña esa señora? Není ta paní Madridčanka?

No, señor, esta señora es natural de París.

Un pedazo de pan.

Una botella de vino.

Ne, pane, tato paní je rodem z Paříže.

Kousek chleba.

Láhev vína.

Un vaso de agua.

Un par de botas.

Una docena de medias.

Enero es el primo mes del año.

Diciembre es el último mes del año.

Los nombres de los días de la semana son: domingo, lunes, martes, miércoles, jueves, viernes y sábado.

El martes de la semana pasada.

Cervantes es el autor del Quijote.

El hijo de nuestra vecina se llama Carlos.

¿ De dónde es usted?

Soy de Viena.

El sueño es la imagen de la muerte.

Estas dos casas son de nuestro tío.

¿ Cuantos años tiene su hermano de usted?

¿ Qué hay de nuevo? Tiene usted su bastón?

Tengo su bastón do usted.

Las casas de esta ciudad son muy altas.

¿ Cuánto minutos de parada?

Diez minutos de parada.

Sklenice vody.

Pár bot.

Tucet punčoch.

Leden je první měsíc roku.

Prosinec je poslední měsíc roku.

Jména dní týdne jsou: neděle, pondělí, úterý, středa, čtvrtok, pátek a sobota.

V úterý minulého týdne.

Cervantes je spisovatel Kichóta.

Syn naší sousedky se jmenuje Karel.

Odkud jste? Jsem z Vídni.

Sen (spánek) je obraz smrti.

Tyto dva domy jsou nášeho strýce.

Kolik let má váš bratr?

Co je nového? Máte svou hůl?

Mám vaši hůl. Domy tohoto města jsou velmi vysoké.

Kolik minut zastávky (stojí vlak)? Deset minut zastávky.

Dos (billetes) de segunda Dva lístky druhé třídy do
 (clase) para Madrid. Madridu.
 He bebido un vaso de Pil jsem sklenici vína.
 vino.
 ¿Es usted la dueña de Jste paní (domácí) tohoto
 esta casa? domu?
 ¿Dónde está la ambajada Kde je vyslanectví ně-
 de Alemania? mecké?
 ¿Conoces al profesor de Znáš učitele hudby slečny
 musica de la señorita Králové?
 Rey?
 Hablo de emperador Fran- Mluvím o císaři Franti-
 cisco José de Austria. škovi Josefovi Rakou-
 ském.
 No son sus guantes de Nejsou (to) vaše rukavi-
 usted, son los míos. čky, jsou (to) moje.
 Este jóven es el primero Tento chlapec je první
 de la clase. (své) třídy.
 ¿Está enfermo su herma- Je váš bratr nemocen?
 no de usted?
 ¿Desde cuando está su hi- Jak dávno je váš syn
 jo de usted en London? v Londýně?
 La Europa es la parte más Evropa je nejmenší díl
 pequeña del mundo. světa.
 El monte blanco es la Bílá hora (Montblank) je
 montaña más alta de nejvyšší hora Evropy.
 Europa.
 Dos es la quinta parte de Dvě jsou pátá část deseti.
 diez.
 La vida del hombre es Život člověka je velmi
 muy breve. krátký.
 Esta carta es de mi madre. Tento list je mé matky
 (patří mé matce).
 Esta casa es de Pedro. Tento dům patří Petrovi.

Juan es de Alemania. Jan je z Německa.
 Su mujer es de Inglaterra. Jeho žena je z Anglie.
 El leon es el rey de los Lev je král zvířat.
 animales.
 ¿Has estado en casa del Byls u ševce (v domě
 zapatero)? ševce)?
 ¡Que de pobres hay en Kolik chudých je v tomto
 este Madrid! Madridě!
 Gracias. Díky (děkuji).
 No hay de qué. Není zač (nemáte zač).

Úloha: Pište Enero es el primero mes del año. Febrero es el segundo mes del año. Marzo es el tercero (el tercio) ... Abril es el cuarto ... Mayo es el quinto ... Julio es el sexto ... Junio es el séptimo ... Agosto es el octavo ... Setiembre es el noveno (noveno) ... Octubre es el décimo ... Noviembre es el undécimo ... Diciembre es el duodécimo ...

Ostatní řadové číslovky.

13. el décimotercio, 14. el décimocuarto, 15. el décimoquinto, 16. el décimosexto, 17. el décimoséptimo, 18. el décimoctavo, 19. décimonono, 20. el vigésimo, 30. el trigésimo, 40. el cuadragésimo, 50. el quincuagésimo, 60. el sexagésimo, 70. el septuagésimo, 80. el octogésimo, 90. el nonagésimo, 100. el centésimo, 1000. el milésimo.

Dvanáctá úloha. Předložka á.

Předložka á (latinsky ad) znamená původně naše u: El mendigo está á la puerta žebrák stojí u dveří. Jindy odpovídá á na otázku komu: á la madre matce, á las madres matkám, á un hombre jednomu člověku, á una mujer jedné ženě, á estos hombres témto lidem.

3. Vymazal: Španělsky snadno a rychle.

Místo á el padre se píše ál padre otcovi; á los padres otcům.

P o z n. Čtvrtý pád je jako první. Toliko jména živých bytostí (lidí a zvířat) mají před čtvrtým pádem předložku á: el padre ama á su hijo. Tento akkusativ se podobá dativu (á su hijo), ale není to dativ.

Věty nazpamět.

¿Has estado ya á la iglesia? Byls už v kostele?

¿Ha dado usted algo á estos niños? Dal jste něco těmto dětem?

Mis cumplimientos á su señora esposa. Mé poklony vaší manželce.

¿Quién ha dado ál niño estas naranjas? Kdo dal tomu dítěti tyto oranže?

He escrito al padre. Psal jsem otcí.

¿Has enviado las cartas á Pedro? Poslals ty listy Petrovi?

¿Ha estado usted anoche al concierto? Byl jste včera večer (anoche) v koncertě?

¿A cómo es eso? Po čem je to (zboží)?

¿A cómo se vende eso? Po čem se to prodává?

¿A quién das los libros? Komu dáš ty knihy?

O kolika hodinách? ¿á que hora? Odpověď: á la una o jedné, á las dos o dvou, á las tres o třech, á las cuatro, á las cinco, á las seis, á las siete, á las ocho, á las nueve, á las diez, á las once, á las doce.

D a t u m. Prvního ledna se řekne: el primero de enero, druhého ledna el dos (nikoli segundo) de enero, el tres de enero, el cuatro de enero. Pokračujte.

Infinitivy (hablar mluviti, criticar kritisovati) stojí buď samy o sobě anebo s předložkami de, á a jinými:

Es fácil criticar.

¿Tengo el honor de hablar al señor N.?

Voy á hacer un viaje.

Van á dar las tres.

Je snadno kritisovat.

Mám čest mluvit s panem N.?

Jdu dělat cestu, t. j. chci se vydat na cestu.

Jdou dátí tři, t. j. hned budou být tři (hodiny).

Zvláště si pamatujte sloveso acabo (končím) s předložkou de: acaba de dar la una končí dátí jeden, právě bila jedna, acaban de dar las dos právě bily dvě, acaban de dar las tres. Pokračujte.

Skloňování jmén:

el libro	kniha	los libros	knihy
del libro	knihy	de los libros	knih
al libro	knize	á los libros	knihám
el libro	knihu	los libros	knihy
el padre	otec	los padres	otcové
del padre	otce	de los padres	otců
al padre	otci	á los padres	otcům
el padre	otce	á los padres	otce
la madre	matka	las madres	matky
de la madre	matky	de las madres	matek
á la madre	matce	á las madres	matkám
á la madre	matku	á las madres	matky
un hombre	člověk	este hombre	
de un hombre	člověka	de este hombre	
á un hombre	člověku	á este hombre	
á un hombre	člověka	á este hombre	

usted Vy
de usted Vás
á usted Vám
á usted Vás

ustedes Vy
de ustedes Vás
á ustedes Vám
á ustedes Vás

Třináctá úloha. Náměstky.

Náměstky yo (já), tú (ty), él (on), ella (ona) se skloňují jako jiná slova:

yo	já	tú	ty	él	on	ella	ona
de mí	mne	de ti	tebe	de él	jeho	de ella	jí
á mí	mně	á ti	tobě	á él	jemu	á ella	jí
á mí	mne	á ti	tebe	á él	jeho	á ella	jí

nosotros	my	vosotros	vy
de nosotros	nás	de vosotros	vás
á nosotros	nám	á vosotros	yám
á nosotros	nás	á vosotros	vás

ellos	oni	ellas	ony
de ellos	jich	de ellas	jich
á ellos	jim	á ellas	jim
á ellos	je	á ellas	je

Příklady.

¿ Quién ha hablado de mí?	Kdo mluvil o mně?
Yo he hablado de usted.	Já jsem mluvil o vás.
¿ Quién ha hablado de tí?	Kdo mluvil o tobě?
Yo he hablado de él y de ella.	Já jsem mluvil o něm a o ní.
¿ A quién llamas?	Koho voláš?
A tí. A él. A ella.	Tebe. Jeho. Ji.

¿ De quién habla él?	O kom mluví on?
Habla de nosotros y de vosotros.	Mluví o nás a o vás.
Este reloj es para tí.	Tyto hodinky jsou pro tebe.*)

Kratší formy náměstek.

yo	já	tú	ty	él	on	ella	ona
me	mi	te	ti	le	mu	le	jí
me	mě	te	tě	le	ho	la	ji
nosotros	my	vosotros	vy	ellos	oni	ellas	ony
nos	nám	os	vás	les	jim	les	jim
nos	nás	os	vám	los	je	las	je

K tomu lo (to): ¿ Quién li dice? Kdo to povídá?
Yo lo digo. Já to povídám.

Krátké náměstky stávají před slovesem:

Yo te veo.	Já tě vidím.
¿ Le has visto tú?	Viděls ho?
Le he visto ayer.	Viděl jsem ho včera.
No me has dicho que tu hermano está enfermo.	Nefěkls mně, že je tvůj bratr nemocen.
No le he visto todavía.	Ještě jsem ho neviděl.
Ja os lo he dicho.	Už jsem vám to řekl.
¿ Quién te ha dado este perro?	Kdo ti dal tohoto psa?
¿ Le habéis visto?	Viděli jste ho?
No le hemos visto.	Neviděli jsme ho.
Usted me lo dará.	Vy mně to dáte.

*) Náměstky mi, tí, él, atd. stávají po předložkách (de, á, para). Místo con mi (se mnou) se říká conmigo.

Zdvojené náměstky.

Ve větě: chválím jeho a ne tebe, má náměstka jeho zvláštní přízvuk. Toto důrazné jeho překládáme zdvojenou náměstkou á él le: A él le alabo y no á ti anebo le alabo á él y no á ti.

Tebe volají, ne mne.	A ti te llaman, no á mi.
Tobě jsem to řekl a ne jemu.	Te llaman á ti, no á mi.
Tebe vidím.	Te veo á ti (á ti te veo).
Mně to dal a ne Janovi.	El me lo ha dado á mi y no á Juan.

Já mu ho půjčím se nepřekládá: yo le te presto, nýbrž: yo se le presto.

Já mu ji půjčím není: yo le la presto, nýbrž: yo se le presto.

Já mu je dám není: yo le las doy, nýbrž: yo se las (rosas) doy.

Rozkazovací způsob.

Estar (býti, státi) má estás bud', estad bud'.

Hablar (mluviti) má habla mluv, hablad mluvte.

Vender (prodati) má vende prodej, vended prodejte.

Recibir (přijmouti) má recibe, recibid.

Alegrarse (těšiti se) má alégrate, alegraos.

Dar (dáti) má da dej, dad dejte.

Ostatní tvary se nahrazují subjunktivem: No des nedávej, no deis nedávejte, dé usted dejte.

Podobně jindy: esté usted bud'te, hable usted mluvte, venda usted prodejte, no reciba usted nepřijmítejte.

Dej mi to se překládá da me lo, ale tato slova píše Španěl dohromady: dámelo.

Dejte mi to.	dádmelo.
Dejte mi je (péra).	dádmelas (plumas).
Půjč mi to.	prestamelo.
Pošli nám to.	envíanoslo.
Ukaž mi to (ho).	enseñamelo.
Dej mu to.	dáselo (místo dálelo).

Jiné příklady.

Déme usted sal y pimienta. Dejte mně sůl a pepř.
Déme usted la lista de las comidas. Dejte mně jídelní list (list jídel).

Déme usted aseite y vinagre. Dejte mně olej a ocet.

Déme usted un poco de queso (késó). Dejte mně trochu sýra.

Déme usted un poco de tinta. Dejte mně trochu inkoustu.

Déme usted un pedazo de carne. Dejte mně kousek masa.

Prestéme usted su paraguas. Půjčte mi svůj deštník.

Dénos usted un cuarto con dos camas. Dejte nám pokoj s dvěma postelemi.

Také k infinitivu (na př. decir říci) se náměstky přijímají: No puedo decírselo nemohu mu to říci.

Pamatujte: Vengo de verle, do slova: Přicházím od vidění ho, t. j. právě jsem ho viděl.

Čtrnáctá úloha. Polominulý čas.

éra	byl jsem	éramos	byli jsme
eras	byls	erais	byli jste
era	byl	era	byli

Estar (státi, býti) má:

estaba	byl jsem	estábamos byli jsme
estabas	byls	estábais byli jste
estaba	byl	estaban byli

Slovesa hablar, vender, recibir skloňují se:

hablaba	vendía	recibía
hablabas	vendías	recibías
hablaba	vendía	recibía
hablábamos	vendíamos	recibiámos
hablábais	vendíais	recibiás
hablaban	vendían	recibían

Podle vend-er vend-ía (prodal jsem) jde ten-er (mít): ten-ía, tenías, tenía, teníamos, teníais, tenían.

Několik příkladů:

Era la una.

Erase un hombre.

No eran toravía las once.

Mi padre era rico.

Mi profesor de alemán era alemán.

Ayer yo estaba enfermo.

Byla jedna (hodina).

Byl jednou (byl sobě) jeden člověk.

Nebylo ještě jedenáct.

Můj otec byl bohatý.

Můj učitel němčiny byl Němec.

Včera jsem byl nemocen.

Španělský aorist.

Čas tento vznikl z latinského perfekta: fui byl jsem, špan. fuí:

fuí	byl jsem	fuimos byli jsme
fuiste	byls	fuisteis byli jste
fué	byl	fueron byli

Tener (mít) má tento aorist:

tuve	měl jsem	tuvimos měli jsme
tuviste	měls	tuvisteis měli jste
tuvo	měl	tuvieron měli

Slovesa hablar, vender a recibir mají tyto aoristy:

hablé	vendí	recibí
hablaste	vendiste	recibiste
habló	vendió	recibió
hablamos	vendimos	recibimos
hablasteis	vendisteis	recibisteis
hablaron	vendieron	recibieron

Aorist je čas vypravovací. Odpovídá na otázku: Co se stalo? Polominulý čas odpovídá na otázku: Co bylo? Příklad:

Andělé přistoupili (co se stalo? aorist) a sloužili (co bylo? co se dalo?) jemu. Los angeles llegaron (aorist) y le servian (polominulý čas).

Skloňujte llegar v aoristu: llegué (místo llegé), llegaste, llegó, llegamos, llegasteis, llegaron.

Skloňujte servir (sloužiti) v polominulém čase: servía, servías, servía, serviámos, serviáis, servían.

Několik příkladů.

Cicerón fué romano.

Homero fué poeta.

Napoleon fué primero sol-dado, luego cónsul y por último emperador.

Estos ejercicios fueron

Cicero byl Říman.

Homér byl básník.

Napoleon byl napřed vo-jákem, potom konsulem a konečně císařem.

Tato cvičení byla snadná.

Patnáctá úloha. Nepravidelná slovesa.

1. Ir jíti: voy jdu, vas jdeš, va jde, vamos jdeme, vais jdete, van jdou.

¿ Va bien el relój de usted? Idou dobře vaše hodinky?

¿ Cómo va? Jak se vede?

¿ Adonde va usted? Kam jdete?

2. venir přicházeti: vengo přicházím, vienes přicházíš, viene přichází, venimos přicházíme, venís přicházíte, vienen přicházejí.

Vengo de casa. Přicházím z domu.

¿ De donde viene usted? Odkud přicházíte?

3. Decir praviti, říci: digo pravím, dices pravíš, dice praví, decimos pravíme, decís pravíte, dicen praví.

¿ Qué dice usted? Co pravíte?

¿ Quién lo dice? Kdo to povídá?

Yo lo digo. Já to povídám.

4. hacer (facere, dělati): hago, haces, hace, hacemos, hacéis, hacen.

La ocasión hace el ladron. Příležitost dělá zloděje.

Hace calor. Je horko.

Hace frío. Je zima.

¿ Qué tiempo hace hoy? Jaké je dnes počasí?

Hace buen tiempo. Je pěkné počasí.

Hace mal tiempo. Je špatné počasí.

5. saber věděti, uměti: sé vím, sabes víš, sabe ví, sabemos, sabeis, saben.

¿ Sabe usted el castellano? Umíte španělsky?

Ahora ya sé el castellano. Nyní už umím španělsky.

6. querer chtíti, přáti si: quiero, quieres, quiere, queremos, queréis, quieren.

¿ A quién quiere usted Komu chcete dát tu kni-
dar ese libro? hu?

7. poder moci: puedo mohu, puedes můžeš, puede,
podemos, podéis, pueden.

No puedo andar más. Nemohu jít více (už).
No puede hablar, porque Nemůže mluvit, poněvadž
es mudo. je němý.

8. Traer přinésti: traigo, traes, trae, traemos,
traeis, traen. Traiga usted přineste.

¿ Qué me trae usted de Co mně nesete dobrého?
bueno?

No te traigo nada de Nenesu ti nic (nada) do-
bueno?

Mozo, traigame otro cu- Sklepníku, přineste mně
chillo (kučiljo). jiný nůž.
Traigame usted agua fre- Přineste mně čerstvé vo-
sca. dy.

9. ver viděti: veo vidím, ves, ve, vemos, veis, ven.
De aquí se ve toda la Odtud se vidí (je vidět)
ciudad. celé město.

10. oir slyšeti: oigo slyším, oyes, oye, oímos, oís,
oyen.

Quien dice lo que quiere, Kdo řekne (to) co chce,
oye lo que no quiere. uslyší (to) co nechce.

Po z n. Tázací quién (kdo?) se píše s čárkou;
vztažné quien (ten kdo) se píše bez čárky. Podobně
ostatní tázací a vztažné náměstky jako qué (co?) a
que to co atd.

Španělské čtení.

Za první španělské čtení se hodí dobře Nový Zákon. Neznámé tvary hledej čtenáři ve větších mluvnicích.

1. Osmero blahoslawenství. (Mat. 5.)

Bienaventurados los pobres de espíritu; porque de ellos es el reyno de los cielos.

Bienaventurados los mansos; porque ellos poseerán la tierra.

Bienaventurados los que lloran; porque ellos serán consolados. Bienaventurados los que han hambre (hlad), y sed (žízeň) de justicia; porque ellos serán hartos.

Bienaventurados los mísi ericordiosos; porque ellos alcanzarán (alcanzar dosáhnouti) misericordia.

Bienaventurados los de limpio corazon (čistého srdce); porque ellos verán (budou viděti) á Dios.

Bienaventurados los pacíficos; porque hijos de Dios serán llamados (budou nazváni).

Bienaventurados los que padecen (padecer trpěti) persecucion por la justicia; portue de ellos (jejich) es el reyno de los cielos.

2. Otče náš. (Mat. 6.)

Padre nuestro, que estás en los cielos; santificado sea el tu nombre.

Venga el tu reyno: hagase tu voluntad, como en el cielo, así tambien (tak také) en la tierra.

Danos hoy nuestro pan sobresubstancial (jinak: de cada día každého dne).

Y perdónanos nuestras deudas, así como nosotros perdonamos á nuestros deudores.

Y no nos dexes caer en la tentacion.

Mas libranos de mal. Amen.

Výklad několika tvarů.

Sea (buď) je imperativ, vlastně subjunktiv. — Venga (přijď) podobně. — Haga se (dělej se, buď) podobně.

No nos dejes caer nenechej nás upadnouti. Nechati dejar. Mas ale.

3. Kdo je můj bližní. (Luk. 10. 25—28.)

Y se levantó un Doctor de la Ley, y le dixo por tentarle: ¿ Maestro, qué haré para poseer la vida eterna?

Y él le dixo: ¿ En la Ley que hay escrito? ¿ cómo lees?

Es respondiendo dixo: Amarás al Señor tu Dios de todo su corazon, y de toda tu alma, y de todas tus fuerzas, y de todo tu entendimiento: y a tu próximo como á ti mismo.

Y le dixo: Bien has respondido: Haz eso, y vivirás.

Výklad: Se levantó (aorist) zdvihl se, povstal — la Ley zákon — dixo, nyní dijo (aorist) řekl — por tentar le doslova: aby pokoušet ho — haré učinim, od hacer činiti — para poseer abych měl — lees čteš, od leer čísti — respondiendo odpovídaje — el corazon srdce — el alma (místo la alma) duše —

fuerza síla — entendimiento rozum, mysl — á tí mismo tebe samého — haz čiň, od hacer činiti.

4. Nevěrný správce. (Luk. 16.)

Había un hombre rico, que tenía un mayordomo: y éste fué acusado delante de él, como disipador de sus bienes.

Y le llamó, y le dixo: ¿Qué es esto, que oygo decir de tí? da cuenta de tu mayordomía: porque ya no podrás ser mi mayordomo.

Entónces el mayordomo dixo entre sí: ¿Qué haré, porque mi señor me quita la mayordomía? Cavar no puedo, de mendigar tengo vergüenza.

Yo sé lo que he de hacer, para que quando fuere removido de la mayordomía, me reciban en sus casas.

Llamó pues á cada uno de los deudores de su señor, y dixo al primero: ¿Quánto debes á mi señor?

Y éste le respondió: Cien barriles de aceyte. Y le dixo: Toma tu escritura: Y siéntate luego, y escribe cincuenta.

Despues dixo á otro: ? Y tú quánto debes? Y el respondió: Cien coros de trigo. El dixo: Toma tu vale, y escribe ochenta.

Y loó el señor al mayordomo infiel porque lo hizo cueradamente: porque los ijos de éste siglo mas sabios son en su generacion, que los hijos de la luz.

V ý k l a d. Había náleží k hay — delante de él před ním — no podrás ser nebudeš moci býti, od poder moci: podré, podrás atd. — entónces tehdy, tu — quitar odnítí, bráti — tengo vergüenza (čti ver-

gu-en-sa) mám stud, stydím se, de mendigar žebrati. — Yo sé lo que he hacer já vím to co mám dělat, co udělám. — Para que reciban (subjunktiv) aby přijali — quando fuere removido (futurum subjunktivu) když budu odstraněn — pues pak, tedy — cada každý — sentarse (posaditi se) skloňuje se jako pensar (mysliti) — despues potom.

5. Bohatec a Lazar. (Luk. 16.)

Había un hombre rico, que se vestía de púrpura y de lino finísimo: y cada dia tenía convites esplendidos.

Y había allí un mendigo llamado Lázaro, que yacía á la puerta del rico, lleno de llagas, deseando hartarse de las migajas, que caían de la mesa del rico, y ninguno se (= le) las daba: mas venian los perros, y le lambían las llagas.

Y aconteció, que quando murió aquel pobre, lo (= le) llevarón los angeles al seno de Abraham. Y murió tambien el rico, y fué sepultado en el infierno.

V ý k l a d. el convite hostina — llamado nazvaný, jménem — yacer ležeti — lleno (plenus) de llagas (plagas) plný ran — desear přáti si, žádati: deseando žádaje — hartarse nasytiti se — caer (cadere) padati — acontencer státi se — morir úmrtí: murió umřel — aquel onen — llevar odněsti.

6. Farisej a publikán. (Luk. 18.)

Dos hombres subieron al templo á orar: el uno Phariséo, y el otro Publicano.

El Phariséo estando en pie, oraba en su interior de esta manera: Dios, gracias te doy, porque no soy como los otros hombres, robadores, injustos, adúlteros; así como éste Publicano.

Mas el Publicano, estando lejos, no osaba ni aun alzar los ójos al cielo: Dios, muéstrate propicio á mí pecador.

Výklaď. Subir vystoupiti — á orar aby se modlili — estando en pie stope (na noze) — lejos daleko.

Anekdotá.

Luis catorce preguntó un día á uno de sus cortesanos. ¿Sabe usted el castellano? No, señor, le respondió el cortesano, pero lo aprenderé. Se aplicó mucho para aprender pronto este idiomo, porque pensaba que el rey tenía intención de nombrarle embajador en la corte de España, y después de algún tiempo se presentó al monarca y le dijo: Señor, ahora ya sé el castellano. Muy bien, le respondió el rey, y le doy á usted la enhorabuena, pues en ese caso puede usted leer el Quijote en el original.

Výklaď. Preguntar tázati se — el cortesano dvořan — aprender naučiti se — aplicarse snažiti se — par aprender pronto aby se naučil rychle — el idiomo jazyk — pensar mysliti — tenir intención mítí úmysl — nombrar embajador jmenovati vyslancem — la corte dvůr — después de algún tiempo po nějakém čase — dar la enhorabuena přáti štěstí — en ese caso v tomto případě — leer čísti.

Span-

JINDŘ. BAČKOVSKÝ,
ČESkoslovenské knihkupectví
ANTIKVARIÁT A NAKLADATELSTVÍ
V PRAZE, ŽITNÁ UL. 55. U MUSÉA